

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **J. Z.**, zastoupeného Mgr. Antonínem Novákem, advokátem se sídlem Pavelčákova 6/11, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje**, odbor sociálních věcí, se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2008, č. j. KUOK 20148/2008, sp. zn. KÚOK/19065/2008/OSV-SP/481/SSP-27, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2008 – 18,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 10. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2008 - 18, **se zrušuje** a žaloba **se odmítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Zástupci žalobce Mgr. Antonínu Novákovi, advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 1904 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností žalobce (dále též „stěžovatel“) brojil proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“) ze dne 10. 11. 2008, č. j. 38 Cad 10/2008 - 18, (dále jen „napadený rozsudek“), jímž byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 3. 2008, č. j. KUOK 20148/2008, sp. zn. KÚOK/19065/2008/OSV-SP/481/SSP-27. Tímto rozhodnutím žalovaný k odvolání stěžovatele zrušil rozhodnutí Úřadu práce v Olomouci, odboru státní sociální podpory (dále jen „úřad práce“) ze dne 7. 1. 2008, č. j. 2974/7/OLE-1/6, kterým byla stěžovateli podle § 24, § 25 odst. 3 v návaznosti na § 53 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), odejmuta

dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2007 (protože nárok na dávku k tomuto dni zanikl), a řízení zastavil. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí ztotožnil se závěrem správního orgánu I. stupně, že stěžovatel nemá od 1. 10. 2007 nárok na příspěvek na bydlení a musí být rozhodnuto o odejmutí dávky. Přes uvedený závěr odvoláním napadené rozhodnutí zrušil a řízení zastavil, protože ze spisové dokumentace zjistil, že daný správní orgán žalobci neoznámil zahájení správního řízení ve věci odejmutí dávky příspěvek na bydlení a porušil tak § 67 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře a § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), neboť tímto nesprávným postupem byla stěžovateli odejmuta možnost uplatnit jeho práva a hájit oprávněné zájmy během řízení před správním orgánem I. stupně.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného stěžovatel uvedl, že žalobu podává proto, že se i přes zrušení napadeného rozhodnutí prakticky nedomohl toho, aby mu byla odejmutá dávka přiznána. V doplnění žaloby na výzvu soudu rozporoval důvody, pro které mu byla dávka odejmuta. Jmenovitě zejména rozporoval, že mu dávka neměla být odejmuta z důvodu vrácených přeplatků na odběr plynu a elektrické energie, a poukazoval nesmyslnost započítávání přeplatků záloh do nákladů.

O žalobě krajský soud rozhodl napadeným rozsudkem, kterým žalobu stěžovatele zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku uvedl, že ač žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně rozebíral posouzení nároku na předmětnou dávku, o věcné správnosti rozhodnutí správního orgánu I. stupně nerozhodl. Rozhodl o zrušení rozhodnutí a zastavení řízení z důvodu porušení správního procesu správním orgánem I. stupně, jmenovitě porušení § 67 odst. 2 zákona o státní sociální podpoře a § 46 správního řádu. Krajský soud se zcela ztotožnil s názorem žalovaného, který z důvodu porušení procesního ustanovení rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil. Současně uvedl, že jestliže (v důsledku zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a zastavení řízení) nebylo o odnětí dávky správním orgánem rozhodnuto, nemůže soud o jejím nároku rozhodovat a tak nahrazovat rozhodnutí správního orgánu. Z uvedených důvodů krajský soud žalobu zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel odkázal na § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), a zároveň požádal o ustanovení zástupce pro toto řízení. V doplnění kasační stížnosti stěžovatel, prostřednictvím ustanoveného advokáta, téměř shodně jako v doplnění žaloby rozporoval důvody, pro které mu byla dávka odejmuta, a zejména rozporoval, že mu dávka neměla být odejmuta z důvodu vrácených přeplatků na odběr plynu a elektrické energie, přičemž poukazoval na nelogičnost provedeného započtení přeplatků záloh do nákladů. Závěrem navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, v němž uvedl, že napadený rozsudek považuje za správný a kasační stížnost pokládá za nedůvodnou. Z těchto důvodů navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti:

Stěžovateli byla vyplácena dávka státní sociální podpory – příspěvek na bydlení na základě žádosti ze dne 2. 7. 2007. Dne 26. 11. 2007 stěžovatel doložil správnímu orgánu I. stupně prohlášení o příjmech rozhodných pro trvání nároku a vyplácení dávky po 30. 9. 2007. Přípisy ze dne 3. 12. 2007 správní orgán I. stupně vyzval ČEZ Prodej, s.r.o., Praha a Severomoravskou plynárenskou, a.s., Ostrava o potvrzení, zda bylo provedeno vyúčtování dodávek elektřiny a dodávek plynu v období červenec – září 2007 osobě stěžovatele a s jakým výsledkem. Přípisem

ze dne 13. 12. 2007 správní orgán I. stupně vyzval stěžovatele k objasnění platby za elektřinu v měsíci srpnu 2007, a přípisem ze dne 17. 12. 2007 daný orgán stěžovateli oznámil, že dokazování ve věci odejmutí dávky státní sociální podpory - příspěvek na bydlení č. j. 2974/7/OLE-1 bylo ukončeno, a že stěžovatel má možnost ve lhůtě 5 dnů od doručení tohoto oznámení vyjádřit se k podkladům rozhodnutí u níže podepsané oprávněné úřední osoby. Návazně bylo vydáno rozhodnutí ze dne 7. 1. 2008, čj. 2974/7/OLE-1/6, jímž byla stěžovateli podle § 24, § 25 odst. 3 v návaznosti na § 53 odst. 3 zákona o státní sociální podpoře odejmuta dávka státní sociální podpory - příspěvek na bydlení ode dne 1. 10. 2007, protože nárok na dávku k tomuto dni zanikl. K podanému odvolání stěžovatele bylo, jak je shora uvedeno, toto rozhodnutí žalovaného zrušeno pro deklarované procesní pochybení, a řízení bylo zastaveno.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Dříve, než se Nejvyšší správní soud mohl zabývat důvodností kasační stížnosti, musel posoudit existenci podmínek řízení, k čemuž je zavázán ex offio.

Ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. uvádí, že nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. má podle ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. žalobní legitimaci ten (tj. právnická nebo fyzická osoba), kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti (dále „jen rozhodnutí“). Taková osoba se pak žalobou může domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li s. ř. s. nebo zvláštní zákon jinak. Podle ustanovení § 70 písm. a) s. ř. s. jsou naopak výslovně vyloučeny ze soudního přezkoumávání ty úkony správního orgánu, které nejsou rozhodnutími.

Je tedy zřejmé, že právní úprava soudního řízení ve správním soudnictví zavedla legislativní zkratku rozhodnutí, kterou v § 65 odst. 1 zákona vymezila pomocí definičních znaků, podle nichž se musí jednat o úkon, jehož původcem je správní orgán a kterým dochází k založení, změně, zrušení nebo autoritativnímu určení práv nebo povinností fyzických nebo právnických osob. Pouze ty akty správních orgánů, které splňují uvedené znaky, mohou být ve správním soudnictví předmětem přezkumu soudu. Naopak ty úkony správních orgánů, jež nejsou rozhodnutími, jsou bez výjimky ze soudního přezkumu v režimu s. ř. s. vyloučeny.

V dané věci Krajský soud v Ostravě připustil k žalobě stěžovatele přezkum rozhodnutí žalovaného, kterým zrušil napadené rozhodnutí a řízení, jež příslušelo zahájit ex offio, zastavil proto, že ze spisové dokumentace zjistil, že daný správní orgán žalobci neoznámil zahájení správního řízení. Důsledkem napadeného rozhodnutí žalovaného bylo, že věc byla vrácena do stadia před rozhodnutí správního orgánu I. stupně, a vzhledem k zastavení řízení, dokonce do stadia před zahájení dotčeného řízení o odejmutí dávky, zahajovaného ex offio (a je či bylo na správním orgánu I. stupně, zda takovéto správní řízení znovu zahájí). Právně vzato tak tímto rozhodnutím nebyla založena, změněna, zrušena či závazně určena žalobcova

práva nebo povinnosti, a v jeho případě tak nelze hovořit o rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

Zde lze poukázat i na dosavadní principiálně příbuznou judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2005, čj. 5 As 35/2004, kde se uvádí: „*Rozhodnutí správního orgánu II. stupně, jímž bylo podle § 59 odst. 3 spr. ř. zrušeno rozhodnutí I. stupně a věc vrácena k novému řízení, není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., neboť nezakládá, nemění, neruší ani závažně neurčuje právo nebo povinnost účastníka řízení.*“, nebo na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 4. 2003, čj. 5 A 170/2002 - 15, v němž se uvádí „**Rozhodnutí, jímž bylo zastaveno řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení (§ 30 a § 65 správního řádu), je úkonem správního orgánu, jímž nedošlo k založení, změně, zrušení či závaznému určení práv a povinností účastníka řízení. Takový úkon je vyloučen ze soudního přezkoumání ve správním soudnictví podle § 70 písm. a) s. ř. s., neboť není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.**“ (obě rozhodnutí přístupná na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že žalobou napadené rozhodnutí žalovaného bylo úkonem správního orgánu, jenž není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Takové úkony jsou přitom ze soudního přezkoumání podle § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučeny. V řízení před Krajským soudem v Ostravě chyběly podmínky soudního řízení, přičemž z povahy věci se jedná o nedostatek neodstranitelný. V takovém případě byly v projednávané věci splněny důvody pro odmítnutí návrhu podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

V situaci, kdy žalobu podle uvedeného ustanovení neodmítl krajský soud, ukládá § 110 odst. 1 s. ř. s., aby spolu se zrušením napadeného rozhodnutí krajského soudu žalobu odmítl Nejvyšší správní soud. Učiní-li tak, je bezpředmětné, aby se zabýval důvodností jednotlivých námitek obsažených v kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 110 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 60 odst. 3 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odměna ustanovenému zástupci stěžovatele Mgr. Antonínu Novákovi, advokátu, byla stanovena za dva úkony právní služby ve výši 500 Kč podle § 9 odst. 2 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení a písemné podání soudu týkající se věci samé podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) této vyhlášky] a režijní paušál podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky ve výši 300 Kč za každý úkon. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 19 % z částky 1600 Kč, tj. 304 Kč. Zástupci stěžovatele bude vyplacena částka ve výši 1904 Kč, a to z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. února 2010

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu